

**НОВ
БЪЛГАРСКИ
УНИВЕРСИТЕТ**

ESE

НА ТЕМА:

**Разликата между евристичните модели на Канеман, Тверски и тяхното
направление - от една страна и Гигерензер - от друга.**

Изготвил:

Проверил:

София, 2017

Не е преувеличено да се каже, че днешната психология нямаше да бъде това, ако я нямаше е книгата на Даниел Канеман и Амос Тверски за евристиката и пристрастията, която е цитирана повече от 7 000 пъти в списание Science. Няколко години преди това работата се е разпространявала светкавично. Рационалистическата метафора на компютърната човешка памет и аналозите на човека като учен, изразени в теориите за последователността, са довели до така наречената когнитивна революция. Този обаче наивно оптимистичен възглед за човешкия ум бързо се е превърнал в дефлация на песимизма, когато статистическите инструменти са започнали да доминират изследванията и теоретизирането е попаднало под доминиращото влияние на програмата на Канеман и Тверски.

В съответствие с идеята за „инструментите като теории“ на Гигеренцер, нови методически инструменти са определяли начина, по който когнитивната психология през късните 60-те и началото на 70-те години на миналия век е охарактеризирала хомо сапиенс. Днес статистическите модели са предоставили нормативни показатели, спрямо които са вземани човешки решения. В това сравнение, всяко отклонение между ума и нормативните модели е трябвало да се тълкува като неуспех на човешкия ум да прилага логически и рационални правила на мислене и разсъждения.

Независимо от това, въпреки огромното приемане на евристичния подход на Канеман и Тверски за разбирането на когнитивните илюзии, изследвания, които са последвали са били разглеждани със скептицизъм и сериозна критика.

Няколко теоретици са изразили загриженост за присъщите отрицателни уроци по отношение на дизайна на изследванията, които гарантират отклонения от нормативните модели, които неизбежно се дължат на недостатъците на човешкия ум. Нерационалните твърдения и решения могат да бъдат пре-интерпретирани в условията на разумни предположения за задачата и проблема. Също се твърди, че неясното съдържание на нормативните модели често е неподходящо и неоправдано като критерии за рационалност.

Гигеренцер дисквалифицира еднозначните етикети като "представителност", като теорията замества този неуспех да се постави каквито и да било тествани ограничения върху когнитивния процес на вземане на решения.

За да разберем тази критична оценка и защо е вероятно оправдана, нека разгледаме някои от най-важните евристични обяснения. Например, в една често